

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **H. B.**, zast. Mgr. Jitkou Uhlířovou, advokátkou, se sídlem Pražská třída 13/84, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 9. 2019, č. j. MPSV-2019/188089-918, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 6. 10. 2020, č. j. 29 Ad 19/2019 - 49,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 6. 10. 2020, č. j. 29 Ad 19/2019 - 49, **se zrušuje**.
- II. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí č. j. MPSV-2019/188089-918, ze dne 16. 9. 2019, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o žalobě a řízení o kasační stížnosti celkem 6.500 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce Mgr. Jitky Uhlířové, advokátky, se sídlem Pražská třída 13/84, Hradec Králové.

Odůvodnění:

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Hradci Králové (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 11. 7. 2018, č. j. 59138/2018/HKR (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), podle něhož byl žalobci poskytován příspěvek na péči v původní výši 3.300 Kč měsíčně od března 2018, neboť vzhledem k jeho zdravotnímu stavu potřeboval mimořádnou pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních

potřeb v rozsahu I. stupně závislosti – lehká závislost dle § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

[2] Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí mimo jiné uvedl, že Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále též „PK MPSV“) po komplexním zhodnocení zdravotního stavu na podkladě vlastního zjištění při svém jednání, z doložené zdravotní dokumentace a diagnóz, které jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a zhodnocením jejich dopadu na sledované základní životní potřeby při zohlednění výsledků sociálního šetření Úřadu práce dospěla k závěru, že posuzovaný nezvládá 3 základní životní potřeby, a to orientaci, tělesnou hygienu a osobní aktivity. Další životní potřeby včetně komunikace je posuzovaný schopen zvládnout, při některých základních životních potřebách potřebuje občasnou kontrolu, připomínání.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, v níž namítl, že se žalovaný nevypořádal s faktem, že u žalobce byl diagnostikován atypický autismus, tedy vývojová porucha, která se projevuje narušením mnohočetných základních psychologických funkcí, a kterou od dětského autismu odlišuje věk nástupu nebo nesplnění tří skupin požadavků pro diagnostická kritéria. Jsou při ní dále přítomny charakteristické abnormality v jiných oblastech. Žalovaný se nevypořádal ani s rozdílnými zjištěními uvedenými v lékařské zprávě ze dne 12. 6. 2018 a ve zprávě posudkové komise ze dne 23. 8. 2019, která kromě oblasti orientace a osobní aktivity zjistila dále nedostatečnost v oblasti osobní hygieny, avšak již nezkonstatovala nedostatečnost v oblasti komunikace. Žalobcův způsob komunikace, tak jak je charakterizován v příloze k Metodickému pokynu č. j. 2014/9245-721, neodpovídá ani úrovni dítěte ve věku 5 – 6 let. Navíc ve zprávě posudkové komise ze dne 23. 8. 2019 je výslovně uvedeno, že posuzovaný je schopen navázat hovor bez obtíží a mluvené řeči rozumí, avšak po více otázkách na různá data je zřejmé, že se v nich ztratil a není schopen odpovídat, což souvisí se zjištěnou poruchou pozornosti a zjištěnými stavy zahledění.

[4] Přestože nebyla u žalobce shledána omezená hybnost, nezvládá dle přílohy k Metodickému pokynu č. j. 2014/9245-721 oblast mobility, tj. samostatnou docházku do školy a ze školy, a to v souvislosti s nedostatečností v oblasti orientace, která byla posudkovou komisí shledána jako oblast, v níž žalobce vyžaduje každodenní mimořádnou péči. Žalovaný nevzal dále v potaz, že žalobce není soběstačný ani v oblasti oblékání a obouvání, což souvisí s jeho povrchní orientací v čase, zjištěnou i posudkovou komisí, a skutečností, že není schopen odhadnout vhodné oblečení a obléci se, přičemž i v této oblasti je u žalobce nezbytná asistence dospělé osoby. Žalobce pak není samostatný ani v oblasti stravování, kdy s ohledem na opožděný psychomotorický vývoj a poruchu pozornosti je třeba dohled dospělé osoby i v této oblasti. Žalobce tedy samostatně a kompetentně nezvládne více jak tři oblasti základních životních potřeb ve stanoveném stupni závislosti. Současně na nezvyklé situace reaguje žalobce křikem či agresivními záchvaty, a proto je nezbytný stálý dohled asistenta ve škole či zákonného zástupce mimo školní zařízení.

[5] V replice k vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že žalobce nezvládá oblast komunikace. Má sice velmi dobré řečové dovednosti, nicméně se u něj vyskytují nedostatečnosti v jiných způsobech komunikace, což konstatuje též zpráva Speciálně

pokračování

pedagogického centra ze dne 10. 1. 2019. Žalobce má tedy problémy s komunikací nikoli ve standardním slova smyslu, když jeho problematická komunikace spočívá zejména v tom, že není schopen reciproční komunikace, kontakty navazuje nevhodným způsobem, nedokáže navázat normální sociální vazbu ani mezi svými vrstevníky. Žalobce v rozhovoru často užívá echolálie, a i proto je jeho komunikace zejména s vrstevníky velmi komplikovaná. Skutečnost, že žalobce je po více dotazech neorientován v rozhovoru v důsledku závažné poruchy pozornosti, uvádí mimo jiné i samotný posudek ze dne 23. 8. 2019. Rovněž v oblasti písemné komunikace vykazuje žalobce nedostatečnost, když je u něj diagnostikována dysgrafie, dysleksie a dyskalkulie. Přesto posudková komise dospěla k závěru, že žalobce písemnou komunikaci zvládá.

[6] Žalobce nezvládá ani oblast mobility. S ohledem na jeho diagnózu atypického autismu je nezbytné zohlednit zejména skutečnost postižení nervové soustavy. Žalobce má afektivní záchvaty v prostředí pro něj neznámém a dále není schopen rozlišit nebezpečí v souvislosti s dopravou, v důsledku čehož není schopen jednak cestovat hromadnou dopravou a mívá též problém vystoupit z osobního automobilu v neznámém prostředí, kdy je jeho odpor často doprovázen křikem i slovní agresí vůči osobě matky. Současně je u žalobce dlouhodobě diagnostikována chronická motorická porucha v oblasti jemné motoriky. Jakékoli stresové situace pak tyto potíže vždy ještě zhorší.

[7] Žalobce vnímá nedostatečnost v oblasti oblékání, obouvání a stravování jako hraniční, měl by však být na tuto skutečnost v rámci posouzení celé situace brán zřetel. Žalobce není schopen vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, správně vrstvit oblečení a současně i obtížně manipuluje s oblečením v souvislosti s denním režimem. V posuzování této oblasti by měl být brán zřetel nejen na schopnosti fyzické, ale i duševní a smyslové, které jsou sníženy. Příprava oblečení pro téměř dvanáctileté dítě není věcí běžnou, když navíc je zde dán důvod nezbytného dohledu nikoli z estetického hlediska, ale ryze funkčního, zejména proto, aby žalobce neodešel z domova oblečený neadekvátně s ohledem na meteorologické podmínky. V oblasti stravování je žalobce nesamostatný jednak s ohledem na opožděný psychomotorický vývoj a poruchu pozornosti a současně i v případě, že nastane nenadálá situace, která naruší jeho rituály.

[8] Žalobce od září 2019 žije s matkou a sourozenci v bytě 2+kk, což projevy atypického autismu ještě více zhoršuje, protože si v rámci svého postižení velmi špatně zvykal na nové prostředí a narušení soukromí. Tuto situaci by částečně pomohl řešit asistent pro volnočasové aktivity, aby žalobce nebyl nucen trávit veškerý svůj mimoškolní čas pouze se sourozenci, když i tito potřebují stálý dohled matky, přičemž žalobce není schopen realizovat jakékoli mimoškolní aktivity samostatně.

[9] Krajský soud v Hradci Králové výše uvedeným rozsudkem zamítl žalobu. Ztotožnil se se závěrem žalovaného, že v době posuzování zdravotního stavu žalobce se jednalo o I. stupeň závislosti na pomoci jiné fyzické osoby ve smyslu § 8 odst. 1 o sociálních službách. Schopnost osoby zvládat jednotlivé úkony základních životních potřeb se hodnotí mj. i s ohledem na věk. K žalobní námitce o schopnosti oblékání a obouvání soud připomněl, že ve věku žalobce, kdy byla tato jeho schopnost posuzována, je zásah rodičů do přípravy vhodného oblečení vcelku pochopitelný, žalobce je s ohledem na fyzické schopnosti pak již jistě schopen připravené oblečení užít. Ani schopnost zvládání základní životní potřeby

stravování žalobcem nebyla žalovaným shledána jako nezvládaná oprávněně. Pokud se týče potřeby mobility, vzhledem k popsaným fyzickým schopnostem žalobce je pak porovnání s jednotlivými schopnostmi patrné, že se jedná o schopnost spíše fyzické dostatečnosti, a to i u použití dopravních prostředků, kde je doplněno právě z uvedeného důvodu „včetně bariérových“. Pokud pak je v žalobě zmínka o nutnosti dovážet žalobce do školy, je posouzení žalovaného vcelku souladné se zákonem, neboť s ohledem na svůj věk žalobce zatím sám do školy nedochází, a to právě i s ohledem na nedostatečnou dobrou orientaci v případě vyhledání spoje, nikoliv proto, že by nebyl schopen tento fyzicky použít. K základní životní potřebě komunikace pak ze spisu plyne, že nezletilý je schopen se dorozumět a porozumět mluvené srozumitelné řeči, s ohledem na věk je patrná pouze nesoustředěnost, a je tak zřejmé, že v průběhu komunikace je někdy nutné dotaz případně opakovat, aby reakce byla přiměřená. Soud z obsahu spisu neshledal závažné diskrepance mezi popsanou schopností žalobce a případným nezvládnutím v předpisu popsané charakteristiky dovedností pro tuto potřebu.

[10] Soud vyjádřil pochopení s tím, že obstarání běžného průběhu dne je v případě nezletilého spojeno s mimořádnou péčí, která je při stálém dohledu náročná, nicméně neshledal závažnější pochybení žalovaného, které by vyžadovalo zásadnější doplnění u odůvodnění jednotlivých základních životních potřeb vzhledem k znění a popisu jejich charakteristik. U nezletilého žalobce lze předpokládat, že v průběhu dalšího vývoje se u něho mohou jednotlivé schopnosti vyvíjet a měnit. K datu vydání napadeného rozhodnutí (soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného dle § 75 odst. 1 s. ř. s.) soud neshledal závažné pochybení správního orgánu, neboť u jednotlivých žalobních námitek se u naznačených nezvládaných základních životních potřeb skutečně jedná o problém základní orientace, tato životní potřeba však byla uznána správně jako samostatně nezvládaná.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného a repliky stěžovatele

[11] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl tento rozsudek krajského soudu kasační stížností, ve které namítl, že soud nepostupoval dle § 9 odst. 4 zákona o sociálních službách, kdy měl hodnotit funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby. Podle § 1 vyhlášky č. 505/2005 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, soud nesprávně vyhodnotil neschopnost stěžovatele zvládat jednotlivé životní potřeby v přijatelném standardu. Soud nesprávně hodnotil rovněž stěžovatelovu námitku ohledně oblékání a obouvání. Stěžovatel je sice schopen samostatně se obléci i obout, avšak již není schopen zvolit si adekvátní oblečení s ohledem na aktuální roční období. Vždy když tuto oblast stěžovatel zajišťoval bez dohledu dospělé osoby, byl jeho pobyt ve venkovním prostředí následován zdravotními komplikacemi. Stěžovatel pak nesouhlasil ani se závěrem soudu, že s ohledem na věk stěžovatele je asistence rodičů v této oblasti pochopitelná, když dítě v tomto věku by v této oblasti mělo být již zcela samostatné.

[12] Ohledně zvládnutí schopnosti stravování stěžovatel poukázal, že není schopen samostatně dodržovat stanovený dietní režim a s ohledem na opožděný psychomotorický vývoj je třeba dohledu i v této oblasti. Soud vyhodnotil nesprávně námitku ohledně mobility, přičemž tato přímo souvisí s nedostatečností v oblasti orientace, která byla

pokračování

soudem uznána. Stěžovatel poukázal na přílohu k Metodickému pokynu č. j. 2014/9245-721, dle kterého by dítě v 7 letech mělo tuto dovednost bez obtíží zvládat. Avšak stěžovatel nebyl schopen v době posuzování (tj. ve věku 10 let) samostatně cestovat hromadnou dopravou do a ze školy a ani se samostatně pohybovat mimo své bydliště bez doprovodu dospělé osoby.

[13] Soud nesprávně hodnotil též zvládání základní životní potřeby komunikace. Stěžovatel poukázal na zjištění uvedená ve zprávě posudkové komise ze dne 23. 8. 2019, kde je uvedeno, že je posuzovaný schopen navázat hovor bez obtíží a mluvené řeči rozumí, avšak po více otázkách na různá data je zřejmé, že se v nich ztratil a není schopen odpovídat, což souvisí se zjištěnou poruchou pozornosti a zjištěnými stavy zahledění. Způsob komunikace stěžovatele pak s odkazem na Metodický pokyn č. j. 2014/9245-721 neodpovídá ani úrovni dítěte ve věku 5 - 6 let. Soud se nevypořádal ani s faktem, že u stěžovatele je diagnostikován atypický autismus s přítomností abnormalit v různých oblastech, které spolu vzájemně souvisí, a ovlivňují tak jednotlivé sledované oblasti i napříč stanovenými oblastmi psychomotorického vývoje a ani nevyhodnotil tvrzení a posudky ve vzájemných souvislostech.

[14] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že úkolem soudu v řízení o přezkumu správního rozhodnutí o příspěvku na péči není hodnocení funkčního dopadu zdravotního stavu žalobce na schopnost zvládat základní životní potřeby. Funkční dopad zdravotního stavu hodnotí ve správním řízení posudkový lékař, v odvolacím řízení posudková komise. Úkolem správního orgánu ve správním řízení a soudu v přezkumném řízení soudním je hodnotit, zda je posudek přesvědčivý, úplný a objektivní a zda obстоjí jako stěžejní podklad pro rozhodnutí o příspěvku na péči. Posudek posudkové komise ze dne 23. 8. 2019 tyto předpoklady splňuje, neboť dostatečně vysvětlil, proč neuznal základní životní potřeby mobility, komunikace, stravování a oblékání a obouvání za nezvládané. U základní životní potřeby mobility se posuzuje dopad postižení pohybového aparátu, tj. kostí, svalů a nervů a vliv takového postižení na schopnost samostatně se pohybovat. Stěžovatelem namítaná neschopnost použít samostatně hromadnou dopravu pro samostatnou docházku do školy však není dána omezením v oblasti pohybových schopností žalobce, které jsou u něj přítomny bez omezení, ale spíše nedostatkem schopnosti orientace. V rámci základní životní potřeby komunikace bylo hodnoceno, že žalobce má rozvinuté řečové schopnosti, reaguje přilehavě, rozumí, písemnou komunikaci zvládá. Skutečnost, že po více otázkách na různá data ztratil přehled, souvisí spíše s jeho schopností časové orientace. Péči v této oblasti nelze hodnotit jako péči mimořádnou. V případě základní životní potřeby stravování z lékařských zpráv ani ze sociálního šetření nevyplývá, že by stěžovatel tuto potřebu nezvládal přiměřeně věku. Sám se nají přiborem, pít si nalije, vezme si jídlo z lednice, rozkrojí jablko. Námitka neschopnosti dodržovat dietní režim není na místě, jelikož žalobce žádný dietní režim nemá. K namítané potřebě oblékání a obouvání žalovaný uvedl, že z lékařských nálezů ani ze sociálního šetření nevyplývá, že by se stěžovatel nebyl schopen samostatně obléct. Příprava oblečení matkou a připomínání není vzhledem k věku stěžovatele péčí mimořádnou. Posudek se vypořádal se všemi skutečnostmi a hodnotil dopad funkčních schopností stěžovatele na schopnost zvládat základní životní potřeby a mimořádnost péče o nezletilého stěžovatele v souladu se zákonem, přesvědčivě a v dostatečném rozsahu. Krajský soud v napadeném rozsudku dostatečně a srozumitelně vysvětlil, proč žalobu zamítl.

[15] V replice k vyjádření žalovaného stěžovatel zdůraznil, že i když vykazuje v oblastech základních životních potřeb mobility, komunikace, stravování a oblékání a obouvaní zdánlivě plnou samostatnost, i v těchto oblastech je u něj třeba mimořádná péče, která svým rozsahem, intenzitou a náročností podstatně přesahuje péči o osobu téhož věku. V oblasti mobility nezvládá stěžovatel samostatně to, co by dle přílohy k Metodickému pokynu č. j. 2014/9245-721 zvládat měl, a to zejména samostatnou cestu do školy a ze školy a samostatný pohyb mimo bydliště bez doprovodu dospělé osoby. Závěr žalovaného v této oblasti není správný, když poukazuje výlučně na postižení pohybového aparátu bez dalších souvislostí. V oblasti oblékání a obouvaní provází stěžovatele zejména neschopnost zvolit si adekvátní oblečení s ohledem na aktuální roční období. Neustálá kontrola, dohled a intervence v této oblasti je tak pro pečující osobu náročná, protože stěžovatel je v tomto směru zcela nesamostatný a současně jen velmi neochotně v této oblasti spolupracuje a jeho reakce tak nelze označit za adekvátní jeho věku. Způsob komunikace stěžovatele neodpovídá ani úrovni dítěte ve věku 5 – 6 let, pročez i v této oblasti dospěl soud k nesprávnému závěru stran zvládání této schopnosti stěžovatelem. Obtíže stěžovatele se neustále prohlubují, a to pravděpodobně i v důsledku rozvodu rodičů a úmrtí otce v loňském roce. V současné době stěžovatel již ani nenavštěvuje běžnou základní školu, ale školu pro děti se speciálními potřebami.

III. Posouzení kasační stížnosti

[16] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[17] Kasační stížnost je důvodná.

[18] Nejvyšší správní soud shledal napadený rozsudek krajského soudu, jakož i napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů. Touto vadou se přitom kasační soud musí podle § 109 odst. 4 s. ř. s. zabývat z úřední povinnosti, tedy i přesto, že ji stěžovatel neučinil součástí kasačních námitek.

[19] V posuzované věci bylo předmětem přezkumného soudního řízení rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 9. 2019, č. j. MPSV-2019/188089-918, jímž žalovaný zamítl odvolání stěžovatele a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 11. 7. 2018, č. j. 59138/2018/HKR. Nejvyšší správní soud však shledal žalovaným provedené vypořádání odvolacích námitek stěžovatele za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jak bude vyloženo dále.

[20] K náležitostem odůvodnění správních rozhodnutí se Nejvyšší správní soud již mnohokrát vyslovil ve své judikatuře. Poukázat lze např. na rozsudek ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 - 91, v němž NSS konstatoval, že „[o]bsahem odůvodnění rozhodnutí je především rozbor a zhodnocení podkladů rozhodnutí, správní orgán musí uvést, jakými úvahami se při jejich hodnocení řídil, dále jakými úvahami se řídil při výkladu právních

pokračování

předpisů a jejich jednotlivých ustanovení, jakož i to, proč byly aplikovány způsobem, který vedl k výslednému rozhodnutí.“ V odstavci 18. rozsudku ze dne 30. 7. 2013, č. j. 4 As 76/2013 - 21, pak NSS uvedl, že „podle § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, musí správní orgán v odůvodnění uvést důvody výroku, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Smyslem a účelem odůvodnění je ozřejmit, proč správní orgán rozhodl, jak rozhodl, neboť jen tak lze ověřit, že důvody rozhodnutí jsou v souladu s právem a nejsou založeny na libovůli (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 6. 3. 1997, sp. zn. III. ÚS 271/96, č. 24/1997 Sb. ÚS).“

[21] Uvedeným kritériím přezkoumatelnosti napadené rozhodnutí žalovaného nevyhovuje. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí totiž není patrné, že by se žalovaný jakkoli zabýval námitkami stěžovatele ohledně nesamostatnosti stěžovatele v oblasti stravování z důvodu opožděného psychomotorického vývoje; nevypořádal se ani s námitkou nesamostatnosti v oblasti oblékání a obouvání z toho důvodu, že stěžovatel nedokáže sám vybrat vhodné oblečení a obléci se. Také odvolací námitka nedostatečnosti v oblasti mobility, kdy stěžovatel není schopen ani v doprovodu dospělé osoby cestovat hromadnými dopravními prostředky, a proto musí být všude mimo domov dopravován osobním automobilem v doprovodu dospělé osoby, zůstala v napadeném rozhodnutí bez povšimnutí. Žalovaný tedy tím, že se řádně nevypořádal s většinou odvolacích námitek stěžovatele (námitce nezvládání osobní hygieny, resp. tělesné hygieny bylo napadeným rozhodnutím vyhověno), zatížil napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů.

[22] Nejvyšší správní soud si je vědom skutečnosti, že stěžovatel neučinil nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí obsahem své žalobní argumentace. Rozšířený senát NSS však v usnesení ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, č. 2288/2011 Sb. NSS, vyslovil, že „[k]rajský soud je oprávněn zrušit rozhodnutí správního orgánu pro vady řízení, byť by nebyly žalobcem výslovně namítány, pokud tyto vady brání přezkoumání rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.).“ Tak tomu bylo i v posuzovaném případě, neboť nedostatečné vypořádání odvolacích námitek stěžovatele bránilo soudnímu přezkumu napadeného rozhodnutí. Žalobní argumentace stěžovatele totiž primárně směřovala k nezvládání některých základních životních potřeb (viz bod [3] až [7] tohoto rozsudku), jejichž zvládání stěžovatelem však žalovaný k odvolacím námitkám řádně nezdůvodnil, jak je předestřeno výše.

[23] Krajskému soudu v Hradci Králové je tedy třeba vytknout, že se náležitým způsobem nezabýval odůvodněním žalobou napadeného správního rozhodnutí a ze zjištěných vad nevyvodil odpovídající závěry. Tento soud byl sice vázán žalobními body (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), ovšem i zde měla tato vázanost své výjimky, a to v ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něhož soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem v případě nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí.

[24] Krajský soud v Hradci Králové tedy měl v posuzovaném případě vycházet ze zjevné nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí pro nedostatek důvodů, a měl jej pro tuto vadu řízení zrušit. Je tomu tak proto, že v napadeném správním rozhodnutí chyběly skutkové a

právní úvahy žalovaného, které vedly k vydání tohoto rozhodnutí a nejsou ze spisu v základních rysech bez pochyb rekonstruovatelné. Pokud tak Krajský soud v Hradci Králové neučinil, nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí nevzal v úvahu a naopak ji dále rozvinul a prohloubil, je třeba označit za nepřezkoumatelný i jeho rozsudek. To musel vzít v úvahu i Nejvyšší správní soud, i když námitka nepřezkoumatelnosti nebyla součástí kasační stížnosti [§ 109 odst. 3, § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud totiž není vázán důvody kasační stížnosti podle § 109 odst. 3 s. ř. s., je-li rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný. Takový je i rozsudek zamítající žalobu na základě nedůvodnosti v žalobě uplatněných námitek a nepřihlížející přitom ke skutečnosti, že samo správní rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Takové rozhodnutí měl tedy Krajský soud v Hradci Králové zrušit podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (srov. rozsudky NSS ze dne 12. 12. 2003, č. j. 2 Ads 33/2003 - 78, č. 523/2005 Sb. NSS, a ze dne 31. 5. 2007, č. j. 4 Ads 17/2007 - 66).

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, proto rozsudek krajského soudu zrušil. Současně podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 3 s. ř. s. zrušil i rozhodnutí žalovaného, protože již v řízení před krajským soudem byly dány důvody pro takový postup. V souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. pak Nejvyšší správní soud vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, v něm bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

[26] Tímto rozsudkem je řízení před správními soudy skončeno, Nejvyšší správní soud proto rozhodl rovněž o celkových nákladech soudního řízení o žalobě i o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s., má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Procesně úspěšným byl v dané věci stěžovatel, neboť výsledkem řízení před správními soudy bylo zrušení správního rozhodnutí, které napadl žalobou.

[27] V řízení o žalobě má stěžovatel právo na náhradu nákladů zastoupení advokátem za tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, sepsání repliky z 24. 1. 2020). Za každý úkon náleží zástupkyni stěžovatele odměna ve výši 1.000 Kč dle § 9 odst. 2 ve spojení s § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb. a dále náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč dle § 13 odst. 4 cit. vyhlášky. V databázi finanční správy Nejvyšší správní soud ověřil, že zástupkyně stěžovatele není plátcem DPH. Celkem tedy činí náhrada nákladů za řízení o žalobě 3.900 Kč.

[28] Náklady řízení o kasační stížnosti pak činí odměna zástupce za dva úkony právní služby (sepsání kasační stížnosti a repliky ze dne 10. 12. 2020) ve výši 2.000 Kč a náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč jako režijní paušál. Celkem náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti činí 2.600 Kč.

[29] Náhrada nákladů za řízení o žalobě a o kasační stížnosti tedy činí celkem 6.500 Kč. Tuto částku je žalovaný povinen stěžovateli uhradit do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně stěžovatele.

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. března 2021

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu